

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

2023/2024

Szkoła Podstawowa
im. Wincentego Witosa w Rudce

I. PODSTAWA PRAWNA

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.)
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526)
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189)
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.)
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59)
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487)
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783)
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249)
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 8.09.2017 r.)*
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.
- Statut Szkoły Podstawowej im. Wincentego Witosa w Rudce.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.

II. PREAMBUŁA

Program Wychowawczo-Profilaktyczny tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania. Został opracowany przez zespół do spraw profilaktyki na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora;
- ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego realizowanego w poprzednim roku szkolnym;
- wniosków z pracy zespołu wychowawczego;
- uwag i spostrzeżeń rodziców zgłaszanych na zebraniach z wychowawcami klas oraz na spotkaniach Rady Rodziców;
- kierunków realizacji polityki oświatowej państwa, wytycznych MEiN oraz GIS.

III. WSTĘP

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej im. Wincentego Witosa w Rudce opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art. 1 pkt. 3 ustawy *Prawo oświatowe*).

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie. Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

IV. MISJA SZKOŁY

Misją szkoły jest:

- stwarzanie uczniom optymalnych warunków do prawidłowego, wszechstronnego rozwoju duchowego i intelektualnego poprzez kształcenie umiejętności kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie;
- wspieranie rodziny w procesie wychowania i nauczania;
- kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata;
- kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami;
- uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako podstawy życia w społeczeństwie i w państwie,
- budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- kształtowanie u uczniów postawy odpowiedzialności za siebie i innych,
- troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

V. SYLWETKA ABSOLWENTA

Dążeniem szkoły jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Działania zawarte w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Pragniemy, aby uczeń kończący naszą szkołę:

- rozumiał samego siebie, rozpoznawał własne predyspozycje,
- odpowiedzialnie kierował własnym życiem w zgodzie z wartościami uniwersalnymi,
- dobrze funkcjonował w swoim środowisku, w domu i w szkole, znał swoje prawa i obowiązki; był wyposażony w umiejętności społeczne, takie jak: komunikacja, praca w grupie, umiejętność rozwiązywania konfliktów,
- prowadził zdrowy styl życia – prawidłowo się odżywiał, był aktywny fizycznie, znał zagrożenia wynikające ze stosowania używek,
- znał zasady ochrony własnego zdrowia psychicznego, m.in. czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z izolacji społecznej i reżimu sanitarnego (w związku z epidemią Covid-19),
- uczestniczył w życiu kulturalnym szkoły, był aktywny społecznie, angażował się w wolontariat,
- miał pozytywny, choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości,
- kontrolował własne emocje,
- był świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata, szanował tradycje i kulturę własnego narodu,
- traktował zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju,
- krytycznie i bezpiecznie korzystał z cyberprzestrzeni,
- był dobrym obywatelem, świadomym swych praw i obowiązków, posiadającym poczucie własnej wartości, ale też szanującym prawa innych,
- miał różnorodne zainteresowania, chętnie gromadził różne wiadomości i umiał je wykorzystywać.

VI. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH:

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego uczniów poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem szkolnym oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- stwarza warunki do przestrzegania w szkole wytycznych MEiN, MZ i GIS, zapewnia równowagę pomiędzy wymaganiami reżimu sanitarnego a działaniami chroniącymi zdrowie psychiczne uczniów,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do potrzeb oraz oczekiwań uczniów i rodziców,
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem oraz psychologiem szkolnym w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły (pedagog, psycholog), którzy powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzić z uczniami m.in. zajęcia wspierające, integracyjne,
- nadzoruje realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.

2. Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję

psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,

- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców,
- uczestniczy w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- świadomi niekorzystnego wpływu izolacji społecznej na kondycję psychiczną dzieci i młodzieży podejmują wobec uczniów różnorodne działania wspierające;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznawanie potrzeb uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- wspólnie z pedagogiem i psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- wspierają uczniów z niepełnosprawnością na wielu płaszczyznach życia szkolnego;
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia,
- promują pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- podnoszą swoje kompetencje w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych;

- omawiają trudne sytuacje wychowawcze podczas zebrań zespołu, rad pedagogicznych;
- podnoszą kwalifikacje o specjalistyczną wiedzę z zakresu substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych;

4. Wychowawcy:

- monitorują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomaganie;
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego;
- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- współtworzą i realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny;
- opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę zespołu klasowego i potrzeby uczniów;
- koordynują pracę wychowawczo-profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadku przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- integrują zespół klasowy; starają się odbudować relacje rówieśnicze, zaburzone w wyniku konieczności społecznej izolacji obowiązującej w czasie pandemii COVID-19;
- intensyfikują współpracę z pedagogiem szkolnym oraz z psychologiem, informując go o wszelkich niepokojących objawach obniżenia kondycji psychicznej u ucznia;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu;
- nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem, higienistką;

- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka;
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

5. Rodzice:

Priorytet w wychowaniu młodego człowieka ma dom rodzinny. Tu przede wszystkim kształtuje się jego charakter, dziedziczone są doświadczenia, przekazywany jest system wartości. Rodzice mają prawo decydować o całym procesie wychowania dziecka.

Szkoła buduje zaufanie i współpracę z rodzicami poprzez:

- współtworzenie programu wychowawczo-profilaktycznego na dany rok szkolny;
- dokładne precyzowanie stawianych uczniom wymagań, dotyczących pożądanych przez szkołę zachowań;
- rzetelne egzekwowanie powyższych wymagań;
- regularny kontakt nauczycieli z rodzicami (wywiadówki, zebrania, dni otwarte, indywidualne spotkania, wspólne imprezy, szkolenia);
- współdecydowanie o: środkach finansowych gromadzonych przez rodziców, zajęciach dodatkowych dla uczniów, formach pomocy uczniom najbardziej potrzebującym,
- włączenie rodziców do pomocy przy realizacji zamierzeń wychowawczych,
- Rada Rodziców – uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły.

Obowiązki rodziców:

- zapewnienia dziecku godne warunki życia i nauki;
- współpracują z nauczycielami w działaniach ukierunkowanych na dobro dziecka;
- starają się być autorytetami, doradcami, przewodnikami;
- zapewniają dziecku poczucie bezpieczeństwa,
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach;
- dbają o zdrowie i właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci;
- wychowują dziecko w duchu tolerancji i szacunku w stosunku do rówieśników i dorosłych;
- wpajają poszanowanie mienia publicznego, otaczającej przyrody i dóbr kultury
- systematycznie spotykają się z nauczycielami;
- współorganizują imprezy klasowe i szkolne;

- aktywnie uczestniczą w rozwiązywaniu problemów własnej klasy i szkoły;
- kształtują właściwy wizerunek szkoły i nauczyciela.

6. Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego w szkole zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi (w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły);
- uczniowie znają i przestrzegają normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej;
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy styl życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych;
- podejmują działania z zakresu wolontariatu.

7. Pedagog:

- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- prowadzi badania diagnostyczne sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- wspiera rodziców, nauczycieli i wychowawców w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz

przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów; udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

- współpracuje z organizacjami i instytucjami pozaszkolnymi wspierającymi ucznia i rodzinę np. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowie, Policja, Sąd Rodzinny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, GOPS, Kurator rodzinny.

8. Psycholog:

- prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych;
- pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów.

9. Pedagog specjalny:

- współpraca z zespołem, który tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem w zakresie opracowania i realizacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego ucznia, który posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym zapewnienie temu uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- dokonywanie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym;
- prowadzenie zajęć rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych;

- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom uczniów i nauczycielom;
- współpraca, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami, między innymi z: rodzicami uczniów, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży;
- przedstawienie radzie pedagogicznej propozycji w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły w zakresie zadań określonych w rozporządzeniu w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- określenie niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia.

VII. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Główne cele wychowania i profilaktyki:

- Wspomaganie rozwoju ucznia ze szczególnym uwzględnieniem sfery emocjonalnej i społecznej.
- Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków.
- Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
- Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej.
- Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
- Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia.

Cele szczegółowe:

Działalność wychowawcza:

- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli,
- współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych.
- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;
- kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym;
- przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej;
- wspieranie edukacji rówieśniczej.

Działalność edukacyjna:

- poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat: prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz postępowania w tego typu przypadkach;
- uświadamianie na temat uzależnienia od urządzeń mobilnych i Internetu;
- kształtowanie zachowania dystansu do osób nieznanym;
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,

- kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających społeczeństwu (np. rozprzestrzenianie się epidemii COVID-19);
- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie: profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna:

- dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych;
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
- przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna:

- wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków

odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;

- podejmowanie działań promujących zdrowie psychiczne jako nadrzędną wartość, mającą wpływ na wszystkie sfery życia człowieka; uczenie dbałości o własne zdrowie psychiczne;
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

VIII. ZADANIA DO REALIZACJI W BIEŻĄCYM ROKU SZKOLNYM

SFERA FIZYCZNA		
ukierunkowana na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych		
Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
Kształtowanie prawidłowych postaw prozdrowotnych	Promowanie zdrowego stylu życia poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – udział w programach edukacji zdrowotnej opracowanych w Głównym Inspektoracie Sanitarnym: „Znamię! Znam je?” (klasa VII), „Podstępne WZW” (klasa VIII), „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” (klasa VIII), „Nie pal przy mnie, proszę” (klasy I – III), „Bieg po zdrowie” (klasa IV) – instruktaż prawidłowej higieny jamy ustnej, fluoryzacja, testy przesiewowe, edukacja zdrowotna 	wychowawcy, nauczyciel WDŻ pielęgniarka szkolna
Dostarczanie informacji na temat zasad zdrowego odżywiania . Ukazanie wpływu poszczególnych artykułów spożywczych na zdrowie człowieka oraz rozbudzenie potrzeby dbania o zdrowie poprzez ich właściwe selekcjonowanie	<ul style="list-style-type: none"> – Pogadanki na temat zasad zdrowego odżywiania i zbilansowanej diety, chorób i innych zagrożeń wywołanych niewłaściwym odżywianiem (ciekawe materiały znajdują się na stronie GIS, dotyczą programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!”) – Porady dla rodziców, wskazywanie miejsc pomocnych w sytuacjach trudnych (np. zaburzenia odżywiania, otyłość, cukrzyca), – szkolenie nauczycieli dotyczące chorób przewlekłych u dzieci, 	wychowawcy, nauczyciel przyrody/ biologii wychowawcy, specjaliści

	<ul style="list-style-type: none"> – uczestnictwo w „Programie dla szkół uczniów klas I- V”, którego celem jest trwała zmiana nawyków żywieniowych dzieci poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw oraz mleka w ich codziennej diecie 	
<p>Aktywność ruchowa uczniów. Ukazanie wpływu sportu na zdrowie człowieka. Przedstawienie oferty różnorodnych możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego w szkole i w domu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zajęcia wychowawcze poświęcone roli aktywności ruchowej w życiu człowieka, – zajęcia sportowe na terenie szkoły (w tym dodatkowe zajęcia sportowo - rekreacyjne w ramach ogólnopolskiego programu Szkolny Klub Sportowy) – udział uczniów w szkolnym Dniu Sportu, – wzbogacanie oferty zajęć w świetlicy szkolnej o gry i zabawy aktywizujące ruchowo, – zajęcia z gimnastyki korekcyjnej dla uczniów klas I-III, – udział w zawodach sportowych na terenie szkoły i poza nią 	wychowawcy nauczyciele WF wychowawcy, nauczyciel WF nauczyciele świetlicy nauczyciele WF
<p>Kształtowanie stylu życia wolnego od nałogów i używek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – pogadanki na temat substancji psychoaktywnych oraz niebezpieczeństw związanych z ich zażywaniem, – przypomnienie uczniom pojęcia uzależnienia oraz mechanizmów i skutków uzależnień (lekcje wychowawcze poświęcone: szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów; sięgania po substancje psychoaktywne, picia alkoholu, a także spożywania napojów energetycznych) – lekcje wychowawcze poświęcone asertywności, – udział uczniów w programach edukacji zdrowotnej opracowanych w Głównym Inspektoracie Sanitarnym: „Nie pal przy mnie, proszę” (klasy I – III), „Bieg po zdrowie” (klasa IV) 	wychowawcy, pedagog specjalny wychowawcy wychowawcy klas I- IV
<p>Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zajęcia WDŻ dla uczniów poruszające tematykę okresu dojrzewania, – pogadanki podczas godzin wychowawczych w klasach VI- VIII, – spotkania z pielęgniarką szkolną. – pogadanka w klasach IV-VIII na temat omdleń w okresie dojrzewania 	nauczyciel WDŻ wychowawcy klas VI- VIII pielęgniarka szkolna pedagog specjalny
<p>Dbłość o zdrowie i bezpieczeństwo własne oraz innych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wdrażanie procedur podnoszących poziom bezpieczeństwa uczniów w szkole, – pogadanki na temat zasad bezpieczeństwa obowiązujących: w szkole, w domu, w drodze do i ze szkoły, na wycieczkach; w tym – spotkania z policjantem, 	nauczyciele wychowawcy policjant

	<ul style="list-style-type: none"> – akcja: „Bezpieczna droga do szkoły z Mrówką” – zajęcia warsztatowe w celu zminimalizowania zachowań agresywnych – udział w programie „Akademia Bezpiecznego Puchatka” – klasa I 	<p>specjaliści</p> <p>wychowawca kl. I</p>
<p>Bezpieczne i roztropne korzystanie z technologii cyfrowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zajęcia na temat bezpiecznego korzystania z Internetu, uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych; kształtowanie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu; – zajęcia wychowawcze poświęcone tematowi cyberprzemocy, a w klasach IV- VIII także odpowiedzialności karnej nieletnich; – szkolenie dla rodziców dotyczące bezpieczeństwa dzieci w Internecie, – przekazywanie rodzicom informacji dotyczących szkoleń w tym zakresie 	<p>wychowawcy, nauczyciel informatyki</p> <p>wychowawcy,</p> <p>dyrektor, wychowawcy</p>
<p>Ekologia, odpowiedzialność za środowisko naturalne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wycieczki krajoznawcze i przyrodnicze, – udział w akcjach ekologicznych „Sprzątanie świata”, Dzień Ziemi, – kształtowanie postaw proekologicznych (zwiększanie świadomości w zakresie: segregowania odpadów, szkodliwego wpływu działalności człowieka na środowisko naturalne; odpowiedzialności za planetę), – w oddziale „0” projekt: „Skąd się biorą produkty ekologiczne” 	<p>nauczyciele przyrody/ biologii</p> <p>wychowawcy, SU</p>
<p>SFERA PSYCHICZNA - ukierunkowana na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności</p>		
<p>Zdrowie psychiczne uczniów; budowanie pozytywnego obrazu siebie; kształtowanie umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami; wsparcie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – badania diagnostyczne uczniów, w tym diagnoza indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów – udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie konsultacji dla uczniów, rodziców, nauczycieli, – respektowanie zaleceń z opinii i orzeczeń z poradni psychologiczno- pedagogicznej, – warsztaty z rozwoju kompetencji społecznych i emocjonalnych – prowadzenie zajęć dodatkowych dla uczniów z uwzględnieniem ich potrzeb (zajęcia rozwijające zainteresowania, zajęcia wyrównawcze, zajęcia w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej, w tym: 	<p>specjaliści</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p> <p>nauczyciele, wychowawcy, specjaliści</p> <p>pedagog,</p>

	<p>korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia o charakterze terapeutycznym)</p> <ul style="list-style-type: none"> – zajęcia edukacyjne w ramach projektu „Laboratoria Przyszłości” – innowacja edukacyjna: „UWAŻNOŚĆ- nasza siła, wielka moc” - zajęcia z uczniami klasy II mające na celu: rozwijanie i stymulowanie zmysłów, usprawnienie procesu zapamiętywania i budowanie motywacji oraz pozytywnego nastawienia do nauki, – lekcje wychowawcze w klasach dotyczące promocji zdrowia psychicznego, w tym sposobów radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami – zajęcia warsztatowe ukierunkowane na rozwój osobisty uczniów – budowanie u uczniów pozytywnego obrazu samego siebie (poprzez m.in. warsztaty) – dbanie o atmosferę życzliwości w klasie/ szkole; – współpraca z instytucjami zewnętrznymi wspierającymi ucznia i rodzinę np. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowie, Policja, Sąd Rodzinny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, GOPS, Kurator rodzinny, 	<p>specjaliści z PPPP w Tarnowie (według potrzeb)</p> <p>nauczyciele, specjaliści</p> <p>zewnątrzni edukatorzy</p> <p>wychowawcy, specjaliści</p> <p>wychowawcy, specjaliści</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p> <p>wychowawcy,</p>
Wzmacnianie wychowawczej roli rodziny	<ul style="list-style-type: none"> – podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców (warsztaty) – udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w postaci konsultacji dla rodziców, dla uczniów, kierowanie do zewnętrznych instytucji wspierających rodzinę z uwzględnieniem potrzeb ucznia i jego sytuacji rodzinnej. 	<p>psycholog</p> <p>nauczyciele, specjaliści</p>
<p>SFERA SPOŁECZNA - ukierunkowana na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych</p>		
Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
<p>Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, w tym przypomnienie zasad kulturalnego zachowania się oraz zwrócenie uwagi na asertywne wyrażanie własnych potrzeb.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przypomnienie na początku roku szkolnego podstawowych zasad komunikacji międzyludzkiej, zasad kulturalnego zachowania się; zaproszenie uczniów do tworzenia klasowych kontraktów; – zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne prowadzone na godzinach wychowawczych; zwracanie uwagi 	<p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy, pedagog</p>

	<p>na kulturę słowa, wzajemny szacunek; interweniowanie w sytuacji używania wulgaryzmów; upowszechnianie informacji na temat asertywności jako alternatywy dla agresji i sposobu na komunikowanie własnych potrzeb;</p>	
<p>Kształtowanie umiejętności przestrzegania podstawowych reguł i norm obowiązujących w szkole, budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno- społeczne prowadzone w ramach godzin wychowawczych; – zapoznanie (bądź przypomnienie) uczniów z prawami i obowiązkami ucznia, prawami dziecka – systematyczna współpraca z rodzicami w celu ujednolicenia systemu oddziaływań wychowawczych i budowania atmosfery wzajemnego szacunku, – podejmowanie interwencji w sytuacjach łamania norm i reguł obowiązujących w szkole. 	<p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p>
<p>Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, zgodnej współpracy z innymi, rozwiązywania konfliktów i sporów; rozwijanie świadomości wartości pracy zespołowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wybory samorządów klasowych, – wybory samorządu szkolnego, – zajęcia wychowawcze poświęcone wartości przyjaźni, szacunku, tolerancji, pokojowego rozwiązywania konfliktów; – zajęcia/ wydarzenia integracyjne, w tym organizacja wydarzeń klasowych i szkolnych, tkj. andrzejki, mikołajki, zabawa choinkowa, poczta walentynkowa, dyskoteki, ogniska klasowe, wyjscia, wycieczki; – zajęcia warsztatowe ukierunkowane na budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych w klasach 	<p>wychowawcy, opiekunowie SU</p> <p>wychowawcy, SU</p> <p>pedagog</p>
<p>Rozwijanie empatii, wyzwalamie chęci do działania na rzecz innych, rozwijanie umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym</p>	<ul style="list-style-type: none"> – udział w akcjach angażujących uczniów w wolontariat (według potrzeb) – zajęcia wychowawcze na temat empatii 	<p>SU, wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p>
<p>Kształtowanie postawy świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym</p>	<ul style="list-style-type: none"> – praca na rzecz samorządu klasowego, – praca na rzecz samorządu szkolnego (w tym organizacja różnych wydarzeń dla społeczności szkolnej), – np. Szkolna Skrzynka Pomysłów – przyjmowanie inicjatyw uczniów (wzbogacanie kalendarza szkolnych imprez) 	<p>wychowawcy, SU</p>

SFERA AKSJOLOGICZNA - ukierunkowana na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości		
Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
<p>1. Rodzina jako wartość. 2. Przyjaźń jako wartość.</p> <p>3. Kultura jako wartość. Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji. Określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją.</p> <p>Uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska szkolnego oraz lokalnego</p> <p>Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury</p> <p>4. Ojczyzna jako wartość - kształtowanie postaw patriotycznych</p> <p>5. Nauka jako wartość; kształtowanie postawy odpowiedzialności za własny rozwój; rozwijanie umiejętności uczenia się</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zajęcia dotyczące roli i wartości rodziny; prawa i obowiązki w rodzinie; szkolne obchody Dnia Babci i Dziadka, Dnia Mamy (klasy młodsze); rola przyjaźni w życiu człowieka. – upowszechnianie wiedzy na temat polskiego i europejskiego dorobku kulturowego, – zapoznanie uczniów z sylwetką patrona szkoły Wincentego Witosa, – udział uczniów w konkursach historycznych, literackich, recytatorskich, czytelniczych, – wyjścia zespołów klasowych do teatru, kina, muzeum, – zapoznanie uczniów z ceremoniałem szkoły, – przypomnienie uczniom, jak wygląda strój galowy – egzekwowanie obowiązku zakładania takiego stroju na ważne uroczystości szkolne, – udział w akademiach z okazji świąt państwowych i ważnych rocznic (Święto Konstytucji 3 Maja, Święto Niepodległości, Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych) – udział poczty sztandarowego w uroczystościach lokalnych, m.in. w „Zaduszkach Witosowych”, – kultywowanie tradycji i obyczajów szkolnych (ślubowanie uczniów klasy I, andrzejki, mikołajki, jasełka, opłatek klasowy, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Mamy, Dzień Otwarty Szkoły) – udział w ogólnopolskich akcjach: „Szkoła Pamięta”, – udział w Złazie Szlakami Legionistów do Łowczówka - uczczenie pamięci o pochowanych tam bohaterach, uczestnikach bitwy pod Łowczówkiem z 1914 roku, – wdrażanie do samodzielności; stwarzanie uczniom możliwości analizy i oceny własnych działań; – zajęcia poświęcone technikom uczenia się; m.in. warsztaty; – planowanie dalszej ścieżki edukacyjnej (uczniowie klas VII- VIII) 	<p>wychowawcy klas „0” - IV</p> <p>nauczyciele: historii, języka polskiego, muzyki, wychowawcy, nauczyciel – bibliotekarz</p> <p>nauczyciele, wychowawcy</p> <p>specjalista z PPPP</p> <p>doradca zawodowy</p>

IX. STRATEGIA EWALUACJI

Ewaluacja

Program będzie poddany ewaluacji na zakończenie roku szkolnego 2023/2024. Program nie jest dokumentem zamkniętym, może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły. Przebieg pracy wychowawczo – profilaktycznej i jej efekty będą poddawane systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli będą służyć doskonaleniu i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacja dokonuje się na podstawie procesu wychowania. W tym celu na końcu roku szkolnego (koniec maja 2024 r.) wśród uczniów, nauczycieli i rodziców zostaną przeprowadzone ankiety. Powołana przez dyrektora szkoły komisja do spraw ewaluacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego dokona analizy zebranych wyników ewaluacji i opracuje wnioski do pracy na następny rok szkolny. Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione rodzicom na pierwszym w nowym roku szkolnym zebraniu rodziców, a Rada Pedagogiczna wykorzysta te informacje do modyfikacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego (jeżeli nastąpi taka potrzeba).

Narzędzia ewaluacji:

- ankiety;
- analiza trudności wychowawczych, problemów szkolno-środowiskowych i profilaktycznych przeprowadzonych przez pedagoga oraz psychologa na podstawie danych zebranych od nauczycieli, wychowawców, rodziców i uczniów;
- analiza dokumentów;
- obserwacje;

X. USTALENIA KOŃCOWE

Dyrektor szkoły na bieżąco nadzoruje realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły oraz warunki do jego realizacji. Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego odpowiedzialni są wszyscy pracownicy szkoły. Dyrektor Szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji, a za realizację poszczególnych zadań odpowiadają wyznaczone w planie osoby.

Zatwierdzenie programu

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Wincentego Witosa w Rudce przyjęty do realizacji dnia 27 września 2023 r.